

ტრენინგ მოლუღი აღვოქაბეზსათვის

აღსაზრესი პაულოლოზა

UNHCR
The UN
Refugee Agency

United Nations Population Fund
საზოგადოებრივი აღზრდა, ადამიანთა რესურსები

ტრენინგ მოდული

ადვოკატებისათვის
ოჯახში ძალადობის საკითხებზე

ავტორთა გავი:

მარინა მესხი

ირმა ალადაშვილი

კობა ბოჭორიშვილი

თბილისი, 2010

ამ პუბლიკაციაში ჩამოყალიბებული შეხედულებები განხილულ უნდა იქნას როგორც ავტორთა შეხედულებები და არა როგორც გაეროს მოსახლეობის (UNFPA) ფონდის და ნორვეგიის მთავრობის შეხედულებები

დამატებითი ინფორმაციისთვის ტრენინგ მოდულის შესახებ მიმართეთ:
გაეროს მოსახლეობის ფონდის საქართველოს ოფისი,
ერისთავის ქუჩა 9, ტელ: (995 32) 25 11 26
ადამიანთ ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა
დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი, ნერეთლის 144,
ტელ: (995 32) 140 - 110

გამოცემის ელექტრონული ვერსია: www.genderbasedviolence.ge

ISBN 978-9941-0-3288-2

შინაარსი

ტრენინგის ზოგადი მიმოხილვა და განსახილველი საკითხები	4
რეკომენდებული აუდიტორია და გამოცდილება	5
ტრენინგის მიზანი.....	5
წინასიტყვაობა.....	7
ტრენინგის პროგრამა.....	9
ტრენინგის შეფასება.....	48
გამოყენებული ლიტერატურა.....	49

I. ტრენინგის ზოგადი მიმოხილვა

1. ოჯახში ძალადობის საკითხები ადვოკატების ცოდნის გასაღრმავებლად:

- ოჯახში ძალადობის დინამიკა;
- საქართველოში ოჯახში ძალადობის შესახებ კანონმდებლობის შემუშავებისა და მისგანხორციელებასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა;
- ადმინისტრაციული, სამოქალაქო და სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საკითხები და ოჯახში ძალადობასთან ბრძოლის მექანიზმები.

II. განსახილველი საკითხები:

1. ოჯახში ძალადობის გამომწვევი მიზეზები და ოჯახში ძალადობის ძირითადი მახასიათებლები;

2. ძალადობის ბორბალი;

3. მოძალადის მიტოვების ბარიერები;

4. საქართველოს კანონმდებლობა ოჯახში ძალადობის სფეროში:

- ა) ოჯახში ძალადობის დეფინიცია;
- ბ) მსხვერპლი და მოძალადე;
- გ) ოჯახის წევრი;
- დ) ძალადობის ფორმები (ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური და იძულება);
- ე) დამცავი და შემაკავებელი ორდერები;
- ვ) ძალადობა ოჯახში და არასრულწლოვნები

5. დამცავი ორდერის გამოცემის პროცესუალური საკითხები;

6. ოჯახში ძალადობის საკითხებზე ინსტიტუციური მექანიზმები საქართველოში და მათი როლი;

7. ეროვნული რეფერალური მექანიზმი;
8. ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განსაზღვრა;
9. “Case Study” ანუ შემთხვევების განხილვა.

III. რეკომენდაციური აუდიტორია და გამოცდილება

- ა) სწავლება განკუთვნილია ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე ადვოკატებისთვის.
- ბ) არსებითად მნიშვნელოვანია არსებული პრაქტიკისა და გამოცდილების გაზიარება

IV. ტრენინგის მიზანი

1. ტრენინგის მიზანია, ადვოკატებისათვის ოჯახში ძალადობის პრობლემატიკის გაცნობა, ამ თემაზე ინფორმაციის მიწოდება და არსებული პრაქტიკისა და გამოცდილების გაზიარება. ყურადღება გამახვილდება შემდეგ საკითხებზე:
 - ა) ოჯახში ძალადობის გამომწვევი მიზეზები და ძირითადი მახასიათებლები;
 - ბ) საქართველოს კანონმდებლობა ოჯახში ძალადობის სფეროში;
 - გ) დამცავი და შემაკავებელი ორდერები;
 - დ) ძალადობა ოჯახში და არასრულწლოვნები
 - ე) ეროვნული რეფერალური მექანიზმი;
 - ვ) ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განსაზღვრა.
2. შესაბამისი უნარ-ჩვევების განვითარება, რაც მოიცავს
 - ა) ოჯახში ძალადობის შემთხვევების დროს მსხვერპლ(ებ)თან და არასრულწლოვნებთან ურთიერთობას;
 - ბ) ფსიქოლოგიური და სამართლებრივი დახმარების საჭიროების განსაზღვრას და შესაბამისი დახმარების აღმოჩენას ან გადამისამართებას;
 - გ) სასამართლოში დამცავი ორდერის მოთხოვნასთან დაკავშირებით განცხადების შედგენის უნარ-ჩვევებს;
 - დ) შემაკავებელი და დამცავი ორდერით გასათვალისწინებელი საკითხების მართებულად განსაზღვრას

V. ტრენინგის მასალები

1. ტრენინგის ზოგადი დახასიათება და დღის წესრიგი (Microsoft Word-ის ან Publisher-ის დოკუმენტები): მოიცავს კურსის დახასიათებას მითითებულ ფორმატში.

2. ტრენინგის ვიზუალური პრეზენტაცია (Microsoft Powerpoint)

- ა. მოიცავს ტრენინგის მთლიან დახასიათებას და დღის წესრიგს, უფრო დეტალურია, ვიდრე ზოგადი დახასიათება და დღის წესრიგი;
- ბ. როგორც წესი, გამოყენებული იქნება ცალკე პროექტორი ან კომპიუტერის პროექტორი, რათა მონაწილეებს სრულყოფილი წარმოდგენა შეეუქმნათ სწავლების ამ კურსის შესახებ, ანუ ჩავატაროთ პრეზენტაცია;

3. ტრენინგის კურსის “ჰენდაუტები” ანუ თემატური მასალები (Microsoft Word-ის ან Publisher-ის დოკუმენტები)

- ა) შემაკავებელი და დამცავი ორდერების ნიმუშები.
- ბ) ოჯახში ძალადობის საკითხებზე კანონმდებლობა
- გ) “Case Study” ანუ შემთხვევების განხილვა

4 საინფორმაციო რესურსების ჩამონათვალი და ბიბლიოგრაფია (მონაწილეთა უზრუნველყოფა დამატებითი რესურსებით მნიშვნელოვანია მათთვის, ვისაც სურს ან სჭირდება მეტი ინფორმაციის მოპოვება – წიგნები, სტატიები, ვებ-გვერდები და სხვა).

წინასიტყვაობა

ოჯახში ძალადობა ადამიანის უფლებების დარღვევაა და თანამედროვე საზოგადოების ერთ-ერთ მწვავე პრობლემას წარმოადგენს. მას არ გააჩნია საზღვრები (კულტურული, საზოგადოებრივი, ეთნიკური, განათლების, ეკონომიკური ცენზისა და სხვა თვალსაზრისით), რის გამოც მის მასშტაბებს გლობალური ხასიათი აქვს. რიგი კომპლექსური და ურთიერთდაკავშირებული ინსტიტუციონალური სოციალური და კულტურული ფაქტორების გამო, ადამიანები ოჯახში განხორციელებული ძალადობისაგან განსაკუთრებით დაუცველნი არიან, რაც კიდევ უფრო ამწვავებს ოჯახში ძალადობის საშიშ ბუნებას.

ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვის საქმეში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება იურიდიულ დახმარებას და იურიდიულ კონსულტაციას, რათა მსხვერპლმა გაათავისუფლოს პრობლემის არსი და დაუბრკოლებლად ისარგებლოს კონსტიტუციით გარანტირებული უფლებებით.

წინამდებარე უნიფიცირებული ტრენინგ მოდული შედგენილია გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატის მხარდაჭერით მულტიდისციპლინური ექსპერტებისაგან შექმნილი სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში. 2010 წელს ტრენინგ მოდულის განახლება და მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანა განხორციელდა ადამიანთა ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდის მიერ გაეროს მოსახლეობის ფონდის პროექტის „დავძლიოთ გენდერული ძალადობა ამიერკავკასიაში“-ს მხარდაჭერით.

ტრენინგ მოდული განკუთვნილია მოქმედი ადვოკატებისათვის, მოიცავს ინფორმაციას საქართველოს კანონმდებლობით რეგულირებულ ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ მიმართულ ღონისძიებათა შესახებ. მასში კვალიფიციურად არის განმარტებული ოჯახში ძალადობის არსი და მისი გამოხატვის ფორმები. განხილულია საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ძალადობის გამოვლენისა და აღკვეთის მექანიზმები. სათანადო ყურადღება აქვს დათმობილი პრევენციულ ღონისძიებებს, რომელთა განხორციელება აუცილებლად შეამცირებს ოჯახში ძალადობის შემთხვევებს და თავიდან აიცილებს მძიმე შედეგებს. ტრენინგ მოდული მიზნად ისახავს ადვოკატების პროფესიული უნარების ამაღლებას ოჯახში ძალადობის საკითხებზე.

ტრენინგის დღის წესრიგი

(ტრენინგის ხანგრძლივობა 1 დღე (10.00 – 18.00))

10:00 – 10:15	მისალმება, მონაწილეებისა და ფასილიტატორების გაცნობა/წარდგენა, მოლოდინები; ტრენინგის მიზნის გაცნობა (15 წუთი)
10:15–10:30	ინტერაქტივი: რას გულისხმობს ოჯახში ძალადობა? თქვენი გამოცდილება ოჯახში ძალადობის შემთხვევებთან დაკავშირებით? რამდენად ხშირად გაქვთ შეხება ამგვარ შემთხვევებთან? (15 წუთი)
10:30 – 11:15	ოჯახში ძალადობის გამომწვევი მიზეზები და ოჯახში ძალადობის ძირითადი მახასიათებლები (ოჯახში ძალადობის დინამიკა, ძალადობის ბორბალი, ვიქტიმიზაცია) (45 წუთი)
11:15 – 11:30	შესვენება
11:30 – 13:00	საქართველოს კანონმდებლობის მიმოხილვა: (1,5 საათი); ოჯახში ძალადობის დეფინიცია; მსხვერპლი და მოძალადე; ოჯახის წევრის ცნება; ძალადობის ფორმები (ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური და იძულება)
13:00 – 14:00	სადილი
14:00 – 14:40	ძალადობა ოჯახში, გავლენა არასრულწლოვანებზე (40 წუთი)
14:40 – 15:40	შემაკავებელი და დამცავი ორდერი, დამცავი ორდერი გამოცემის პროცედურები (1 საათი)
15:40 – 16:00	შესვენება
16:00 – 17:00	პრაქტიკული მუშაობა, შემთხვევების განხილვა, დამცავ ორდერზე განცხადების შედგენა (1 საათი)
17:00 – 17:30	რეფერალური მექანიზმი (ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის, მისი პრევენციისა და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და რეაბილიტაციის პროცესში მონაწილე სუბიექტები) (30 წუთი)
17.30 – 18.00	შეჯამება, შეფასება, დახურვა

